

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Meditandi A S. P. Ignatio Societatis Iesv Fundatore traditæ Explicatio

Le Gaudier, Antoine

Dilingæ, 1627

Cap. XXIV. De illusionibus quæ circa meditationem occurrunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50280](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50280)

lium occupationum exercitijs, vt nullo modo misceri inter se queant, sed ab eo tempore incipiat animus sese Deo addicere, & imaginationem alienis imbutam phantasinatibus seorsim abstrahere, & melioribus de Deo rebusque diuinis imaginibus informare. Vix credi queat quantum hæc separatio habeat momenti ad orationis quietem & fructum, præcipuè in ijs hominibus qui externis rebus aut studijs plurimùm occupantur. Quare optimum etiam est consilium Basilij, ser. de rerum abdicat. quæ corporis, aliarumque rerum, causa necessario suscipi munera debent, ita ea habeas distributa vt legitimam tibi postea orationis tempus non interpellent.

 CAPVT XXIV.

De illusionibus quæ circa meditationem occurrunt.

In

IN ipsa verò meditatione prima illu-
lusio esse solet in ipso ad Deum ac-
cessu, nam quia non nisi in ænigmate
& obscure tum præsentia Dei, tum
diuina ipsa mysteria concipi à nobis
& intelligi possunt, facile languescit
fidei vigor, & sensus ipse pietatis e-
moritur, quo fit vt vel sine reueren-
tiâ, vel sine sollicitudine præsentis
Dei maiestatem colamus, vix etiam
interdum sentiamus, atq; orationem
non secus atq; ad commune aliquod
sine dignitate & præstantia exerciti-
um accedamus, animò longè remis-
siori & magis dissoluto, quam si cum
hominibus agendum, aut studijs ali-
isque occupationibus vacandum ef-
set. Remedium erit si nunquam
inchoemus orationem nisi imbutâ
planè imaginatione, intellectuque
certò sibi persuadente Deum adesse
præsentem, & affectu ipso intima er-
ga ipsum reuerètia promotò, quam-
uis in hac re aliquanto plus temporis
collo-

collocandum foret. Nam ideo S. Pater noster tantopere hanc præparationem commendat in pluribus locis, quia si desit, inutilis esse solet oratio, si autem adsit non tantum finitiam orationis, felicia futura sunt, sed & totus eius decursus non modica deuotione perfundetur, ut cum primùm attentio animi languescere inceperit, statim renouata eadem Dei præsentis consideratione reuiuifcat.

Secunda solet esse, quod frequenter abundante deuotionis sensu persuademur inchoata iam meditatione præparatam materiam mutare. Nam id communiter non expedit, si enim plerumq; meditatio non adeò commodè succedit post accuratam præparationem, quem tandem habitura est exitum, si sine præparatione nouam mihi materiam adsciscam? itaque præposteræ huius meditationis exitus esse solet obscuritas, animi anxie-

anxietas, & turbatio mentis, etiam si non malè circa nouam hanc materiam meditatio illa successerit, quod euidentis signum est diabolicam fuisse illusionem: non est tamen à ratione & spiritu Dei alienum habere aliquas meditationes sibi familiares & paratas, quibus experientia quis didicit se iuuari plurimum & excitari, verbigratia, de quatuor hominum nouissimis, de morte Christi, passione, uocationis beneficio; ut si fortè quis in præparatâ materiâ impeditum se, nihilque efficientem sentiat, ijs utatur, licet non tamen ordinariè. Soles verò hæc illusio eos potissimum impetere, qui plus æquo sensibilem deuotionem quærunt, & animo non sunt satis constanti & virili. Nam qui solidos tantum meditationis fructus quærunt, si constanter circa paratam materiam se exercere pergant, experientia docet eos non minus ualidos & solidos, licet non tanta cum

M

fua-

suauitate, fructus ex ea percipere.

Tertia illustratio consistit in discursu ipso: nam quidam intellectu sunt a deo fecundo, ut facile discurrant, tamen in eo decipiuntur quod non descendant ad praxim, nec sibi, suisque moribus applicent, quæ mens inter meditandum suggerit. Vnde eorum discursus sūt merè speculatiui. Quare nullus ex ijs motus ad voluntatem transit, nisi delectatio fortasse quædam vana, parta ob eximios mentis discursus & conceptus Theologicos, quos non tam ad suam praxim, studiumque virtutis propriæ, quam vel ad ingenij ostentationem, vel ad alienos mores corrigendos referunt; in quos meritò cadit Nili admonitio, *Cave ne videaris medicinam alijs facere, & tu sis insanabilis, atq; orationi tue obsistas, cap. 24.* Ex eo enim ut plurimum nascitur periculosa sui æstimatio, occulta superbia, & ostentatio; ignorant hi verum meditandi modum,

dum, & falsos vanosq; orationis fructus, pro solidis & germanis vsurpāt. *Non enim, ut inquit S. P. Ignatius, annot. 2. ex 20. abundantia scientia, sed sensus & gustus rerum interior, desiderium animæ explere solet.* Ea est enim animæ capacitas, ut nisi ad cognitionem accedat, non tantum voluntatis propositum, sed etiam eiusdem delectatio, quæ est ultimum veluti eius completum, ieiuna quodammodo atque inanis permaneat.

Quarta, alij verò contrà quia parùm idonei sunt ad memoriæ & discursus operationem, cum vident sibi pauca in meditatione occurrere, abijciunt animum, quasi omninò sint ad meditandum inepti, & ita laxatis habenis continuò vagantur inutiliter, vel pertasi laboris, quem in mentali oratione perferunt, se vocalitotos addicunt. Ignorant & isti verum meditandi modum; nam discursus meditationis facilis est, sunt enim

cui libet, etiã simplici & ignaro, noti sui mores aliquo modo, veritates etiam fidei quæ proponuntur, ordinariè satis faciles, nec applicatio illius regulæ ad quotidianum vitæ vsum ardua; si præcipuè vigeat purus ille affectus Deo placendi, qui viam semper aperiet & sternet discursui illi & applicationi. Quare difficultas quam isti patiuntur est in discursu speculativo potius quam practico. putant enim intellectum implendum cognitione multarum & variarum rerum, continuoq; in oratione novis obiectis materijs pascendum intellectum, donec se vltro voluntas ad propositionem rei occurrentis excitet: vnde non solent applicare discursum suum ad praxim, nec voluntatem ad affectus vrgere. Quod intelligi ex eo meliùs poterit, si ponamus ob oculos duplicem modum concionandi, & duplex genus concionatorum: sunt enim quidam qui
ingenij

ingenij acumine planè admirabili
 res animo conceptas in auditorum
 aures effundunt; &, licet finem in-
 tendant suę orationis persuasionem,
 tamen ipso modo proponendi non
 admodum videntur velle se audito-
 res ad assensum vrgere, sed eorum
 tantùm intellectum vel ipsa rerum
 multitudine obruere, vel varietate
 multiplici delectare. Quare si fortè
 cadat vt auditores moueantur, id
 nullus concionatori solet adscribe-
 re. Sunt verò alij qui ita ad populum
 loquuntur, vt verè iudicentur velle
 efficaciter apud eum quod dicunt
 persuadere. Itaque quæ proponunt
 inculcant, vrgentque, & ad mores
 auditorum, actionesque vehemen-
 tiùs admouent. Et hi licet non abun-
 dent rerum ingeniosè excogitata-
 rum copia, aut discursus varietate,
 tamen longè meliùs alijs veri officio
 concionatoris, & Apostolico mu-
 nere funguntur. Et certè pendet

M 3

ali-

256 DE ORATIONE

aliquando à natura vterque hic modus, tamen certum est pium affectum Deo placendi & maioris eius gloriæ desiderium hanc efficaciam & vim effundere.

Quinta est circa ipsum terminum discursus, lumina nimirum practica, siue nouas veritates quæ sæpe quidem communicantur liberaliter, verum non ita vt discursum compleat. Nam aliquando diuinæ veritatis fulgor Deo afflante emicat in animo, ex quo quasi ex principio deduci nonnulla queunt naturali discursu. Sed sicut hoc principium diuinum certissimum & infallibile est, ita quæ illi adiunguntur, ab homine sunt, quibus proinde error & falsitas subesse possunt. Igitur fit aliquando vt cum quis diuina hæc lumina amplificat, facile sibi persuadeat hoc incrementum collatum esse diuinitus, ac proinde sibi inde blandiatur, & placeat, & quod peius est, pertinaciter
illi

illi adhæreat, & ita deinde in erro-
rem inducatur, aut ad aliquid indi-
crete aut supra vires suscipiendum
impellatur: humilitate ergo opus est,
& magnâ iudicij, sensusque propriij
abnegatione, suspectâque imprimis
habenda sunt illa omnia iudicia quæ
à communi vsu, institutique ratione
vel tantillum abhorrent, & singula-
ritatis notari possunt. Lubricus enim
& præceps tunc in superbiam & iu-
dicij propriij æstimationem casus est.
Quod si quod singulare dictamen &
iudicium habuerimus, non est illud
habendû prius vt certus ac legitimus
Spiritus sancti partus, quam pruden-
tis viri, maximèque superioris nostri
iudicio fuerit comprobatum..

Sexta versatur circa affectus vo-
luntatis. Nam nonnunquam con-
tingit post optimum discursum vo-
luntatem omninò manere aridam,
nec posse nisi valde difficulter elicere
actus virtutum fidei, spei, charitatis;

M 4 humi-

humilitatis, & aliarum, prout fertur materia meditationis, imò sentire quendam horrorem & tædium auersionemque à talium virtutum exercitio, quæ propriè spiritualis desolatio appellatur, opposita consolationi veræ solidæ & substantiali, quæ nihil est aliud quàm voluntatis vigor quidam ac robur, quo elicit magnum ~~cum~~ seruire & alacritate actus virtutum propositarum internos cum firmis propositis externæ executionis. Hæc verò consolatio ut à Deo esse potest; ita ei contraria desolatio à solo spiritu malo, vel nobis, Deo tamen permittente. Quare ut illa procuranda omni studio est, ita hæc expellenda. Cauendum tamen ne, quod tyronibus euenire solet, vis vlla inferatur menti ad eos excitandos affectus; id enim periculosum est, & inutile, & ex ignorantia provenit; nesciunt enim illi Deum esse authorem tantorum bonorum, nec huius-

huiusmodi vim sibi inferendo quicquam à se promoueri ad ea impetranda, sed cum humili sui resignatione & spiritus suauitate diuinis eius influxibus cor suum aperiendo; si tamen causa eius desolationis in nobis, sit verbi gratia inordinatus aliquis affectus ad contraria mala; is sine dubio expurgandus est, impellendaque mens suauiter simul & generosè ad mortificationis proposita, & suscipienda, & suo tempore executioni mandanda.

Septima, aliquando magno feruore voluntas impellitur ad has virtutes exercendas, & tunc licet planè magnificienda sit hæc diuina consolatio, tamen operæ pretium est discutere hos ipsos motus, vt deprehendatur num quid in ijs fraudis aut erroris delitescat. Nam nonnunquam talia desideria comitari solet nimia sui confidentia, quasi in nostris hæc viribus sita sint, aliquando

obrepere simul consuevit occulta
superbia, & sui æstimatio nimia, cum
in Deum authorem ea bona non re-
ferimus; aliquando in illis ipsis exer-
citijs virtutum attendimus bonum
aliquod vel utile vel delectabile, vt
famam, aliorum opinionem, pro-
motionem ad officia, quæ certè purè
Dei gloriæ bonum minuunt. Por-
ro facilè doli omnes patebunt, & de-
struentur efficaciter, si discutiatur
initium, progressus, & exitus, finis-
que cuiusque motus, & bona hæc o-
mnia à Deo solo autore profecta, in
eum etiam, eiusque solius gloriam,
omni intuitu proprii cuiuscumque
boni abiecto, purè syncerèque refe-
rantur. Huc autem spectat fraus
illa, quâ sæpe dæmon solet volunta-
tem auertere ab affectu, studioque
alicuius virtutis magis necessariæ,
verbi gratia humilitatis, & impellere
ad aliam minùs eo tempore necessa-
riam, verbi gratia zelum & studia
saluandarum animarum. Octa-

Octaua, hanc consolationem substantialem, solidosque affectus voluntatis comitari potest consolatio sensibilis, aut etiam ei contraria desolatio. Nam fit plerumque ut cum voluntas excitata pro intellectus discursu elicit actus virtutum circa Deum, aut circa se, non valde repugnet pars inferior, quia vel nullam patitur difficultatem circa obiecta illarum virtutum, vel iam, si quam habuit, superata est, & tunc communiter illi affectus virtutum pariunt consolationem sensibilem, quæ sine dubio tunc bona est, quia bonum est principium eius, debet tamen caueri malus eius usus. Vnde primò cum omni submissione & gratiarum actione excipienda est tanquam Dei donum, quo debemus nos verè & sincerè profiteri tanta gratiarum vbertate indignos. Secundò prouidendum est ne illam ultra quàm par sit æstimemus, neue per eam rapiamur in-

cautiùs in effusionem animi nimiam, in indiscretos feruores, mortificationes, vota, aut inani fiducia instantiâ, ostentationeque euanescamus. Facile enim, nisi caueamus, decipimur bono illo sensibili, quasi sit solidum, & illud præferimus ijs ipsis solidis affectibus, à quib⁹ vt suis fontibus procedit, & ad quos corroborandos à Deo conceditur. Huic etiam affine est quod qui pluris æstimant consolationes has sensibiles quam debent, facile solent sublimes mentis extases, & extraordinarias subleuationes appetere & sperare, quæ periculosa est illusio, & ad magna pericula deceptionesque viâ; prorsus ergo persuadeamus nobis, hanc consolationem non securè, & sine metu à nobis excipi debere, cum non sit bonum per se, sed cum timore magno & humilitate, ne nobis noceat. Ergo curemus vt eâ vtamur ad eum finem ad quem conceditur à Deo,

Deo,

Deo, nimirum ut intelligamus quid
 à nobis velit, quàm expectet à nobis
 perfectionem, ut, dum nos diuina
 consolatio subleuat, magnis itineri-
 bus ad omne virtutis studium con-
 tendamus, præcipuè verò ad crucē,
 ad abiectiōem nostri, laborum in-
 iuriarumque tolerantiam. Nam
 solet Deus potissimum harum virtu-
 tum affectibus, utpotè magis neces-
 sariarum & difficilium, eam suauita-
 tem adiungere; vnde ad has virtutes,
 ut ad finem suum referendæ sunt
 consolationes; sic enim non possunt
 nocere vnquam, cum ut medijs ijs
 utimur, non autem ijs adhærescimus
 ut fini & solido bono. Ex his sequi-
 tur consolationem sensibilem, cum
 non procedit à substantiali, nec ad
 illam incitat, ordinariè esse periculo-
 sam & diabolicam. Quare vigilan-
 dum est cum sine substantiali nos
 hæc sensibilis præsentis suauitate de-
 mulcet.

Nona

Nona, nonnunquam autem contingit, vt licet nullus omnino præcellerit discursus, Deus ipse pater consolationum in animam benè cōpositam subito illabatur, & tantā eam pace, tranquillitate & quiete compleat, vt nihil omninò sentiat, quod vel minimūm perturbet, sitq; instar serenissimi cæli nullo turbati vento, nullis obductinebulis. Est hæc consolatio sensibilis quidem, sed simul etiam substantialis, excellens & valdè solida, non tantūm quia de Deo est, & immediatè à Deo, cuius est subito sine discursu nostram cooperationem præuenire, animamq; illustrare, omnique nube detersā serenare, sed etiam quia nos vehementer impellit ad excellentissimos diuini obsequij, virtutūque omnium & præcipuè humilitatis actus: accidit id non tam in meditatione, in qua substantialis consolatio oriri solet ex discursu, quam extra eam, quando
Deo

Deo placet, sed tunc præcipué quando parata est conscientia, & sine nostrâ culpâ in meditatione ipsa sine fructu luctati sumus, aut cum patienter aliquid aduersi sustinemus, aut cum denique nos ad difficilem aliquam pugnam & insignem de nostris hostibus victoriam Deus parare vult. *Quoties anima, inquit Climacus, grad. 7. nihil etiam curantibus vel studiose operantibus nobis, in lachrymas vi secreta compunctionis excitata in solo fletu requieverit, curramus sollicite: Dominus enim non vocatus aduenit. Quia verò aliquando dolosa quædam serenitas huic veræ similis irrepit, aut à dæmone immittitur; nonaliter hæc ab alterâ, quam ex effectu discerni potest, si enim dissoluat mentem, sollicitudinem afferat, & desiderium mortificationis & humilitatis restinguat, securitatem nimiam pariat, falsa est: vt contrâ si*
 pati-

266 DE ORATIONE

patiendi pro Christo studium generet, si humilitatis, mortificationis, deuotionis, & cæterarum virtutum affectibus voluntatem inflammet, veræ & solidæ consolationis certissimum est argumentum.

Decima, quando huiusmodi consolatio sensibilis non sentitur, sed potius adest desolatio sensibilis, si quidem coniuncta hæc desolatio sit cum consolatione substantiali; bene est: Nam cum per se sola nocere non possit, non est tantoperè pertimescenda: solet autem prouenire à dæmone sæpe, qui inferiorem partem excitat aduersus pios voluntatis motus, sic vt horreat animus cum fit mentio crucis, mortificationis, humilitatis, patientiæ, & similibus; ex qua pugna vt plurimum densa caligo & tenebræ circa res diuinas menti offunduntur, homòq; ipse redditur morosus, impatiens, inconstans, timidus in bonis aggrediendis, & ad

ea quæ spiritualis consolatio suggererat lentus admodum, & plenus diffidentiâ ac desperatione; quæ certissima signa sunt diabolicæ desolationis, & tunc, si quam ei causam dedimus per aliquam nostram culpam, venia à Deo est petenda: alioquin animus in virtutis proposito obfirmandus est, & repugnandum illi desolationi non secus atq; apertæ tentationi. Nihil verò omninò mutandum, aut euertendum eorum est, quæ ante benè fuerunt à nobis constituta, vacandùmque serio pijs exercitijs, cauendum ne ideò orationem deseramus, addendæ etiam poenitentia, terra deosculanda, & tota in Deo nostra spes collocanda, qui scilicet fidelis est, & non patietur nos supra vires oppugnari, qui pugnâ nos ista tentari permittit, vt virium experimentum capiamus, vt vigilemus, vt ad eum tanquam ad pium parentem, & vnicum nostrum præsidium,

fidium, confugiamus. Denique conandum est vt quo fit maior sensibilis hæc desolatio, eo crescat amplius consolatio substantialis, licet sine vlllo gustu, arida, ieiunâque voluntas permaneat: imò gaudendi maiorem & puriorem quis inde haurire occasionem posset, quod Deo synceriùs propter solum ipsius amorem, nullis sensibilibus veluti lenocinijs illectus, in sustinendâ patienter desolationis pugnâ, deseruiret.

Cùm verò hæc desolatio prouenit à Deo, quod singulari suâ prouidentia sensum omnem consolationis suspendat, & ab inferiori parte excludat; nullæ mentem excæcant tenebræ, nulla ad malum sollicitat tentatio, quemadmodum in diabolicâ desolatione, sed integra perseuerat consolatio substantialis, saltem ea non impeditur, estq; sola simplex negatio consolationis sensibilis: nec verò prohibetur animus, quin si o-
pus

pus sit deliberare prudenter de ijs
 possit quæ agenda instant. Quod
 si nulla nostra culpa appareat, pro-
 pter quam Deus hoc animæ bonum
 neget, præstat vt diuinæ prouiden-
 tiæ consilia agnoscentes, eius nos
 sanctissimæ voluntati humiliter sub-
 iiciamus, nõsque illi, nostraque om-
 nia offeramus, ac tradamus, gauden-
 tes ex eo maximè quod de nobis li-
 berè & pro sua voluntate disponat,
 & quod possimus ex puro eius amo-
 re, nulla priuatarum commodita-
 tum ratione ducti, illi seruire, nullis
 in eius castris, quàm quæ ad eius vni-
 cam gloriam spectent, stipèdijs mili-
 tantes. Vnde certè & magis excita-
 bitur & verè crescet substantialis
 consolatio, quo magis à Deo sensibi-
 lis cursum retineri intelligemus. At-
 que ex ijs satis quisque consolationis
 & desolationis sensibilis naturam
 cognoscet. Nam ea pendet maxi-
 me à substantiali, siue vt à causa à
 qua

qua procedit, siue vt à fine ad quem refertur: nonnunquam manifestè procedit à consolatione substantiali sensibilis, tam consolatio, quam (quod mirum videri potest) desolatio. Aliquando verò etsi non procedat ab illâ, vt aliquando Deus hominem inebriat spiritali dulcedine, tamen ad eam omnino refertur & incitat: nam si tantillum ab ea retardet, a dæmone est. Vnde certè manifestum est, quod initio dicebamus, quantam securitatem præstet aduersus omnes illusiones dæmonis, nullum aliud bonum desiderare, & intendere quàm bonum diuinæ gloriæ, atque adeò ab omni bono proprio, etiamsi supernaturale sit, affectum abstrahere, vt illi vni procurando neruos omnes & conatus intendas.

Vltima denique est qua nonnulli, seu pertæsi difficultatum, propter mentis ariditatem & distractiones, seu externis bonis allekti, seu etiam prætextu

prætextu pietatis, & specie diuinæ
 gloriæ, & vtilitatis proximorum, tē-
 pus orationi debitum succidunt; hu-
 ius illusionis causam indicat S. Basi-
 lius paruam orationis præ alijs bonis
 æstimationem, simulque remedium
 indicat. *Ad orationem, inquit, ser-
 de abdic. rerum; quotiescunque voca-
 ris, libenter succinat ostium, in eaque
 vsque eo permaneto, donec regula satis-
 feceris, magnamque te iacturam facere
 arbitrator, si ante discesseris. Etenim
 si cum corporis tui sustentandi causa ci-
 bum capis, agrè admodum à mensa po-
 tes auelli, nisi naturale prius desiderium
 expleueris; neque ita facile hoc facturus
 sis, nisi magna te inde necessitas auocet.
 Qui non tandem ab epulis ijs auelli agri-
 us debes, quibus spiritus alitur tuus? Et
 Climacus, grad. 28. Dirum quidem est
 aquam ex sitientis ore diripere, sed longè
 est dirius animam summo affectu com-
 punctionis orantem, priusquam perfectè
 consummetur, seipsam priuare incun-
 dissimo*

dissimo isto nimumque desiderabili statu. Noli ab oratione desilire quoad videas ignem & aquam diuina dispensatione cessauisse: neque enim eiusmodi tempus, remissioni peccatorum apertissimum, fortasse in omni vita tua inuenies.

 CAPVT XXV.

De illusionibus quae post meditationem occurrunt.

Post Meditationem prima illusio esse solet circa examen meditationis, & collectionem fructus ex meditatione percepti. Nam si Daemon nos in ipsa meditatione, vel ante eam, decepit, sua ipse vestigia per examen dignosci, & deprehendi fraudes, versutus & uaser veterator metuit, & contra Dei opes, dona, lumina, & gratias extingui & praefocari obliuione cupit. At contra Spiritus

Sall.